Dyskusja i głosowanie nad projektem zmiany konstytucji.

Nr. 165. **Lwów, Sroda 21. Lipca 1926 r.** **Rok XLIV. (2)**

CENA NUMERU **20 gr.** **PRENUMERATA:** Miesięcznie we Lwowie 4 zł 50 gr. z dostawą do domu i w całej Polsce z przesyłką pocztową 4 zł 80 gr., zagranicą miesięcznie 6 50 gr. Dla urzędników państw. i nauczycieli miesięcznie 3 zł. 50 gr.

KURJER LWOWSKI

Organ demokratycznej inteligencji

Wydawca: Nowa Polska Spółka Wydawnicza, Sp. z ogr. odp.

Redakcja i Administracja ul. Ossolińskich 16. Telefon redakcji 19, w nocy 29-19. Tel. adm. 32-19. Adres dla telegramów: Kurjer Lwowski, Lwów. Rękopisów nie zwraca się. Redaktor naczelny przyjmuje: od 1-2 w południe. P. K. O Nr. 153.215.

Przerwany sen o dyktaturze finansowej we Francji.

Lwów, 20 lipca.

Późną nocą z soboty na niedzielę doszła nas wieść o pierwszorzędnym wypadku politycznym, jakim jest bezsprzecznie **upadek rządu francuskiego Briand - Caillaux.**

Po niespełna trzytygodniowem istnieniu **padł gabinet,** którego duchowym przewódcą był **„człowiek siły“**, predestynowany przez opinję publiczną na **„zbawcę finansowego“ Francji.** Gabinet t. zw. „skarbowy“, powstały **pod hasłem sanacji finansów francuskich upadł — potknąwszy się właśnie o sprawy, z tą sanacją związane, o własne projekty finansowe.**

Bezpośrednią przyczyną dymisji rządu był mianowicie wynik głosowania nad wnioskiem o przejście do dyskusji nad rządowemi projektami finansowemi, przy którym gabinet postawił **kwestję zaufania, domagając się przyjęcia ustawy „en bloc“.** Mimo, że przewódca radykałów **p. Herriot** w gorących słowach **zaklinał i prosił p. Brianda o wycofanie tego projektu,** jako sprzecznego z konstytucją, rząd pozostał nieustępliwy i w rezultacie **poniósł porażkę, uwidocznioną w wyniku głosowania 288 przeciw 243.**

Obecny kryzys gabinetowy we Francji, jak wskazują poprzedzające go okoliczności, ma tło o **wiele poważniejsze, aniżeli zwyczajny konflikt rządu z parlamentem i sięga głęboko aż do samych podstaw tamtejszego ustroju państwowego.** Nie ulega bowiem wątpliwości, **że przegrana batalja p. Caillaux** rozegrała się nie o zwyczajny projekt rządowy, a nawet nie o takie czy inne metody sanacji finansowej, ale na płaszczyźnie **walki dwu zasadniczych** koncepcji **rządzenia Państwem: dyktatury i demokracji.**

Kiedy trzy tygodnie temu **rząd Briand-Caillaux stanął przed Izbą deputowanych,** w deklaracji jego znalazł się taki, wiele mówiący passus:

„...Rząd domagać się będzie od parlamentu, aby mu udzielił nietylko zaufania, ale również władzy środków do jej wykonania“.

Ażeby zaś nie pozostawić sferom politycznym żadnych złudzeń, iż chodzi tylko o **dyktaturę dla rządu** w sprawach skarbowych, powiedziano w deklaracji **tej** zupełnie wyraźnie:

„...Dla dokonania trudnego i skomplikowanego zadania, które na nas spada autorytet rządu pod żadnym pozorem ani w sprawach zewnętrznych, ani wewnątrz państwa, nie może być zdany na kaprys niczyjej łaski...“

Okazało się niebawem, że pp. **Briand i Caillaux nieco przeholowali w swoich żadaniach,** dowodem czego pierwszy artykuł projektu ustawy, który brzmiał:

„Upełnomocnia się rząd do przeprowadzenia w okresie do dnia 30 listopada 1926 roku, drogą rozporządzeń Rady ministrów, wszelkich środków, jakie mogłyby doprowadzić do zrealizowania i stabilizacji waluty“.

Na tak daleko idące ograniczenia praw parlamentu przez zbytnie wzmocnienie władzy wykonawczej **nie mogła się zgodzić opinja publiczna francuska,** która z **zadziwiająco szybką zmiennością z początkowego zaufania do p. Caillaux,** jako człowieka silnego, **przeszła do nieufności, a wreszcie wprost do wrogości,** zwłaszcza, gdy okazało się, że rząd zamierza uzyskać 12 miljardową pożyczkę w Waszyngtonie i Londynie **drogą zastawu całego majątku państwowego.**

A we Francji przegrana w opinji publicznej równa się przegranej w parlamencie... Dyktatorskie zapędy, chociażby z najbardziej szlachetnych pobudek płynące, **nie ostały** się głęboko w **umysłach ludności i jego przedstawicielstwa parlamentarnego,** zakorzenionym tradycjom demokratycznym...

Przykład francuski może i powinien być odpowiednią przestrogą **także... dla innych państw.**

Wytyczne polityki rządu.

Ekspose premjera Bartla.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 19 lipca.

Premjer Bartel wygłosił na dzisiejszem posiedzeniu **Sejmu,** przy szczelnie wypełnionej sali

ekspose Rządu,

w którem nie ograniczył się tylko do omówienia żądanych przez Rząd zmian Konstytucji, ale scharakteryzował obszernie program prac rządowych na przyszłość i jego działalność dotychczasową.

Premjer Bartel podniósł z naciskiem **osiągnięcie** równowagi budżetowej, stabilizację złotego, pomyślne **położenie** finansowe w kraju, śmierć czarnej giełdy, dogodne dla Państwa umowy z trustem Harrimanna **oraz** w sprawie budowy portu w Gdyni, stuprocentowy wzrost **eksportu węgla,** oraz znaczną poprawę stosunków w kolejnictwie. Szef Rządu zwrócił dalej uwagę **na** naprawę administracji, a co do

wojska,

stwierdził, że wre tam od dawna niewidziana twórcza praca, zakrojona na szeroką skalę.

W przedmiocie polityki zagranicznej **zaakcentował** p. premjer silne

tendencje pokojowe

polityki polskiej, czego wyrazem jest nawiązanie i energiczne prowadzenie rokowań o traktat handlowy z Niemcami.

Zasadą naszej polityki zagranicznej jest szczere i niezachwiane dążenie do utrzymania pokoju oraz do utrzymania integralności i autorytetu Państwa. Rząd stoi na **gruncie** sojuszów i **ma dobrą wolę, jeśli idzie o utrzymanie stosunków sąsiedzkich. P. premjer Bartel odpiera z całą stanowczością**

zarzut agresywności w stosunku do jakiegokolwiek sąsiada.

(oświadczenie to powitała cała Izba oklaskami), lecz piętnuje zarazem jako nieuczciwość **rozpowszechnianie plotek o jakichś zamiarach rezygnacji z niektórych części naszego terytorjum.**

Przechodząc do sprawy **zmiany Konstytucji,** premjer Bartel omówił treść projektu rządowego, a następnie określił szczegółowo, co Rząd zamierza uczynić na przyszłość. — Rząd nie zniesie korupcji, protekcjonizmu, nepotyzmu i partyjniotwa w administracji i nie pozwoli, by urzędnik państwowy w inny sposób traktował ludzi posiadających i ludzi pracy. **Rząd nie dopuści, by słuszne prawa obywateli narodowości niepolskiej były narażone na szwank** (to ostatnie oświadczenie zerwało na sali **burzę oklasków i protestów).**

P. premjer zaznaczył wreszcie, że **Rząd nie uzna Warszawy i jej środowisk politycznych za „centrum świata“, lecz pragnie**

docenić odpowiednio i prowincję i jej prawa.

W kwestji żydowskiej stwierdził premjer Bartel, że Rząd uważa antysemityzm gospodarczy za szkodliwy dla Państwa. Żadnych aktów czy paktów z żydami Rząd zawierać nie będzie.

W końcu zapowiedział p. premjer

amnestje

za przestępstwa, popełnione na tle politycznem przed 1 kwietnia b. r. Skutki karne tych przestępstw będą umorzone w granicach, przewidzianych osobną ustawą **na zasadzie amnestji indywidualnej.**

P. premjer skończył swe ekspose o godz. 12 w poł. apelem do Izby, że nie idzie o los obecnego Rządu, co jest rzeczą trzeciorzędną, lecz o

los dzieła naprawy Państwa,

który od ustaw uchwalić się mających zawisł.

Przemówienie p. premjera zostało przyjęte **z dużem zaciekawieniem,** a ustęp jego mowy, że Rząd **nie szuka oparcia w Sejmie, lecz u społeczeństwa,** przyszedł nie w smak przedstawicielom stronnictw, czemu dał wyraz w swem przemówieniu pos. **Głąbiński.**

ZMIANY NA POLSKICH PLACÓWKACH DYPLOMATYCZNYCH.

Wiedeń. (Tel. wł.).

Poseł polski w Wiedniu, Kowalski, oświadczył tutejszym dziennikom, że o jego przeniesieniu do Angory i powołaniu posła dr. Badera do Wiednia nic mu nie wiadomo. — Pisma niemieckie Rzeszy również zajmują się żywo rzekomemi zmianami w dyplomatycznych zastępstwach Polski.

Notowania giełdowe.

Dolary w obrotach prywatnych: w Warszawie 9.18; we Lwowie 9.20, w Krakowie 9.22 — 24.

Zurych urzędowy. Warszawa 57.00; N. Jork 5.16 i trzy ósme; Londyn 25.11 i trzy czwarte; Paryż 11.15; Wiedeń 73; Praga 15.29 i trzy czwarte; Włochy 17.25; Belgja 11.40; Budapeszt 0.72.25; Sofja 3.73 i jedna czwarta; Holandja 207.50; Oslo 113.25; Kopenhaga 136.82 i pół; Sztokholm 138.35; Hiszpanja 91.25; Bukareszt 2.38; Berlin 122.95; Belgrad 9.12 i pół.

Pogiełda nowojorska. Warszawa 11.00; Londyn 4.86.43; Paryż 2.43; Wiedeń 14 i jedna ósma; Praga 2.96 i jedna czwarta; Włochy 3.40; Belgja 2.41; Budapeszt 0.14 i jedna ósma; Szwajcarja 19.37; Sofja 0.72; Holandja 40.20; Oslo 21.93; Kopenhaga 26.51; Sztokholm 26.80; Bukareszt 0.46; Berlin 23.81; Belgrad 1.76 i trzy czwarte.

—oo—

Sprawa gen. Malczewskiego.

O co oskarżony jest gen. Malczewski. — Poszkodowani i świadkowie. — Taktyka obrony. — Doniesienie gen. Malczewskiego na uczestników przewrotu majowego.

Lwów, 20 lipca.

Jak już donosiliśmy, dnia 10 b. m. doręczono gen. Malczewskiemu akt oskarżenia, którego przedruk jest jednak — w myśl postanowień wojskowej procedury karnej — nie dozwolony, aż do chwili otwarcia rozprawy.

Dlatego dziś możemy tylko ogólnie podać tło całej afery. Gen. Malczewski oskarżony jest o 5-ciokrotny występek obrazy podwładnych z paragrafu 121 k. k. w. oraz o dopuszczenie się w jednym wypadku występku obrazy przełożonego z paragrafu 91 k. k. w.

Występków tych miał się dopuścić gen. Malczewski podczas wykonywania swych obowiązków służbowych, jako ówczesny minister spraw wojskowych w pamiętnych dniach 12 i 13 maja b. r., w czasie walk na ulicach Warszawy, a to przez słowną i czynną zniewagę oficerów i żołnierzy, walczących po stronie Marsz. Piłsudskiego i wziętych do niewoli przez wojska rządowe. Obrażonych zostało, bądź przez obelgi słowne, bądź przez zdarcie im orzełków z czapek własnoręcznie przez gen. Malczewskiego 8 oficerów (w tem 3 sztabowych) oraz 12 podoficerów i żołnierzy.

Zarzut występku z paragr. 91 k. k. w. (obraza przełożonego) dotyczy zarzuconego gen. Malczewskiemu faktu obrazy starszego stopniem Marszałka Józefa Piłsudskiego przez obelżywe odezwanie się o Jego osobie wobec aresztowanych żołnierzy.

Ze strony prokuratury wojskowej powołano 18 świadków (sami wojskowi). Oskarżonego sądzić będzie Trybunał pod przewodnictwem generała - sędziego Najwyższego Sądu Wojskowego, przy udziale czterech asesorów - generałów linjowych, których wyznaczy minister spraw wojskowych, Marszałek Piłsudski.

Jak się dowiadujemy, taktyka obrony oskarżonego, której podjął się jeden z najwybitniejszych obrońców polskich, adwokat lwowski, — dr. Jan Pieracki, pójdzie w kierunku usiłowań, zmierzających do rozszerzenia podstaw całej sprawy i dokładniejszego oświetlenia tła dziejowego, na jakiem rozegrały się wypadki, objęte aktem oskarżenia. W tym celu dr. Pieracki przedstawił sądowi wniosek o przeprowadzenie dowodów na fakt, że zarzucone gen. Malczewskiemu czyny wydarzyły się w toku

rewolty państwowej

i były wywołane koniecznością służbową, celem utrzymania wojsk rządowych w karbach dyscypliny, a „poskromienia rewolty“. Dla przeprowadzenia tej tezy dowodowej wnioskuje dr. Pieracki na powołanie w charakterze świadków całego szeregu osób ze sfer politycznych i wojskowych, a między innymi Marsz. Piłsudskiego, Marszałka Sejmu Rataja, b. ministrów: Wł. Grabskiego, Skrzyńskiego, Raczkiewicza, generałów: Józefa i Stanisława Hallerów, Rozwadowskiego, Żeligowskiego, Konarzewskiego, Sikorskiego i w. i.

Załatwienie tej prośby o nowe dowody dotąd nie nastąpiło.

Ponadto gen. Malczewski sam wniósł do władz wojskowych i cywilnych żądanie, aby pociągnięto do odpowiedzialności karno - sądowej wszystkie osoby wojskowe i cywilne, które przygotowały lub współdziałały w zamachu wojskowym na b. rząd Witosa i ażeby dopiero po sądowem ustaleniu tego stanu rzeczy na tle wyników dochodzeń sądowych były rozpatrywane zarzucone mu występki.

Termin tej niesłychanie ciekawej ze stanowiska prawniczego rozprawy dotąd nie został wyznaczony.

Pierwszy krążownik polski.

Warszawa. (Tel. wł.).

Od Szefostwa Sztabu marynarki wojennej otrzymujemy kilka informacji o nabytym świeżo przez Rząd polski krążowniku francuskim, który ma wkrótce zasilić naszą flotę wojenną.

Jest to krążownik zdeklasowany, pojemności około 7.500 ton, o minimalnej wartości bojowej. Niebawem w dokach francuskich rozpocznie się gruntowny jego remont, który potrwa kilka miesięcy.

Po ukończeniu remontu krążownik przypłynie do Gdyni i zaliczony zostanie w poczet statków wojennych jako baza ćwiczebna dla szkół marynarki. Na statku będzie mogło odbywać ćwiczenia około 1.000 marynarzy, co ogromnie przyczyni się do wyszkolenia naszych kadr.

—oo—

PRZECIW GADATLIWOŚCI POSŁÓW FRANCUSKICH.

Paryż, (Tel. wł.)

Izba deputowanych uchwaliła, że odtąd każdy poseł przeciętnie będzie mógł mówić 15 minut a najwyżej pół godziny.

—oo—

Ministerstwo komunikacji i Generalna Dyrekcja Kolei państwowych.

(Korespondencja własna „Kurjera Lwowskiego“).

Warszawa, 18 lipca.

Dzienniki stołeczne zamieściły niedawno krótką wiadomość o zamiarze Rządu utworzenia Ministerstwa komunikacji, które miałoby objąć część czynności obecnego Ministerstwa kolei, pozatem mieć naczelny nadzór nad Generalną Dyrekcją Poczt i Telegrafów i przejąć z Ministerstwa spraw wewnętrznych nadzór nad drogami lądowemi i wodnemi.

W tej sprawie koresponedent Wasz dowiaduje się z wiarygodnego źródła następujących szczegółów:

Utworzenie Ministerstwa komunikacji, łączy się ściśle z utworzeniem Generalnej Dyrekcji Kolei Państwowych, której na wzór Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów, przypaść miałby naczelny zarząd kolejami państwowemi.

Rząd zamierza z kolei państwowych stworzyć

wyodrębnione przedsiębiorstwo państwowe,

na którego czele staliby kontraktowi urzędnicy, zainteresowani finansowo w prosperowaniu tego przedsiębiorstwa. Wszelkie obowiązujące obecnie ustawy, odnoszące się do ogółu funkcjonarjuszów państwowych, jak ustawa uposażeniowa, ustawa emerytalna i t. p. nie miałyby się rozciągać na pracowników kolei państwowych, dla których wydane byłyby osobne przepisy, regulujące ich pobory, ich stosunek służbowy i emeryturę.

Pracownicy kolei państwowych przestaliby zatem należeć do wielkiej rodziny funkcjonarjuszów państwowych, staliby się jedynie pracownikami przedsiębiorstwa państwowego. Odnosi się to tak do pracowników, którzy byliby zajęci w utworzyć się mającej Generalnej Dyrekcji, jak do zatrudnionych już w

Dyrekcjach kolejowych,

jak wreszcie, w podległych tymże urzędach kolejowych. Tylko urzędnicy, którzy przeszliby do Ministerstwa komunikacji, zostaliby nadal urzędnikami państwowymi z wszystkiemi obecnemi prawami i obowiązkami.

Utworzenie z kolei państwowych wyodrębnionego przedsiębiorstwa ułatwiłoby Rządowi niewątpliwie ich

wydzierżawienie, a może sprzedaż.

Organizacja szczegółowa Ministerstwa komunikacji i Generalnej Dyrekcji kolei państwowych jest jeszcze przedmiotem rozważań Rządu.

———xo ox———

Herriot przy pracy nad tworzeniem gabinetu.

Paryż, 19. 7. (PAT.) W odpowiedzi na skierowane przez Herriota zaproszenie do socjalistów do wzięcia udziału w gabinecie, **zażądali oni teki wojny i finansów,** zaznaczając, że zgodzą się na program przewidujący odpowiednie **opodatkowanie kapitału. Utworzenie rządu jedności narodowej zdaje się być niemożliwe.** — Uważają również za nieprawdopodobne utworzenie **rządu koncentracyjno - republikańskiego** z udziałem Poincarego, a to ze względu na zastrzeżenia, czynione co do osoby tego ostatniego przez socjalnych radykałów. Pozostawiając **ewentualność utworzenia rządu złożonego wyłącznie z kartelu lewicy, popieranego przez socjalistów,** Herriot udał się wczoraj do Pałacu Elizejskiego, celem przedstawienia **Doumergowi** wyników przeprowadzonych narad.

Herriot zapewni sobie udział w rządzie **Bokanowskiego, Jaurdaina, Flandina i Pomiera. Spotkanie Poincarego z Herriotem nastąpi prawdopodobnie dziś popołudniu.**

Główną wytyczną programu Herriota będzie **ułatwienie rządowi sprawowania władzy bez naruszenia praw parlamentu, oraz ofiar narodu zamiast kredytu zagranicznego.**

Paryż, 19. 7. (AW.) W dniu dzisiejszym podjął Herriot rokowania w sprawie utworzenia nowego gabinetu, **które miały przebieg pomyślniejszy niż wczoraj. Mówią, że dziś nastąpi przedłożenie listy gabinetu Prezydentowi Republiki.** Gabinet ma mieć charakter lewicowy. Skład personalny rządu będzie prawdopodobnie następujący: **Herriot** — prezes Rady Ministrów i minister spraw zagranicznych, **De Monzie** — minister skarbu, **Renault** — sprawiedliwości, **Chautemps** — sprawy wewnętrzne, **Daladier** — ministerstwo oświaty albo wojny, **Doumesnil** — ministerstwo marynarki, **Querille** — ministerstwo rolnictwa, **Hesse** — min. dla kolonii. Oprócz tego ma wejść do gabinetu **Painleve.**

———xoxo———

Zjazd nacjonalistów niem. we Wiedniu.

Wiedeń. (Tel. wł.)

Po odbytym niedawno zjeździe sportowym robotników — **rozpoczął się dnia 15 b. m. duży zjazd „turnerów“ narodowo-niemieckich,** na który zjechali liczni **delegaci Rzeszy, prowincji austrjackich i Czech. Zjazd stoi pod hałaśliwą egidą „hakenkreuzlerów“.** Będzie zarazem manifestacją **na rzecz połączenia się Austrji z Niemcami i przeciwko socjalistycznej propagandzie w obu republikach.**

———

Bankructwo wielkiego trustu bankowego w Ameryce.

Londyn. (Tel. wł.). Z Nowego Jorku donoszą: Dyrektor trustu bankowego **Smith popełnił samobójstwo.** Samobójstwo to pozostaje w związku **z bankructwem tego trustu i zamknięciem 75 banków** Georgji. Departament bankowy zawiadomił o zamknięciu dalszych **13 banków** w Georgji.

—oo—

Pod znakiem czasu.

Jak się sprzedaje wędliny, owoce i ciastka?

Lwów, 20 lipca.

Istnieją chyba jakieś przepisy, jak ma kupiec obchodzić się z towarem w handlu artykułów spożywczych, ażeby sprzedana żywność nie siała się rozsadnikiem chorób i nie odbierała apetytu kupującym. Wszak na placach targopych przestrzeganie tych przepisów jest kontrolowane przez władze miejskie, zatem i sklepy podlegać im powinny.

Rewizja taka przydatąby się przedewszystkiem w naszych wędliniarniach. W wielu z nich, szczególnie w mniejszych handlach sprzedająca pokrajawszy wędliny, przenosi je z wagi na papier palcami niezbyt czystymi, potem odbiera pieniądze, a za chwilę zwraca się do innego kupującego i nie obtarłszy nawet rąk, bierze znowu w palce płatki szynki i kiełbasy. Robi się tak nawet wtedy, kiedy w sklepie znajduje się więcej osób i podział zajęć jest możliwy. Kupcy obrażeją się nawet, kiedy im kto zwróci uwagę na ten brzydki zwyczaj. A przecież tak łatwo możnaby uniknąć dotykania wędlin przez użycie widelca.

Możnaby też wiele powiedzieć o naszych owocarniach i sklepach z łakociami. Wprawdzie owoce można wypłukać — ale publiczność niezawsze to robi, zresztą wiele osób kupuje owoce idąc do biura, czy na przechadzkę i chce je spożyć odrazu. Tymczasem jednak wiśnie i czereśnie, zapełniające kosze owocarń. są lepkie od brudu... A już lepiej nie wspominać o cukierkach, branych palcami, o ciastkach rozłożonych na ulicy, gdzie siadają muchy, gromadzi się kurz i nieledwie każdy ich dotyka. (m)

CZESKI MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH BENESZ ZŁOŻYŁ MANDAT POSELSKI.

Praga, (Tel. wł.) P. Benesz złożył swój mandat poselski, pozostanie jednak nadal ministrem spraw zagranicznych i członkiem stronnictwa narodowo-socjalnego. Organ tego stronnictwa „Ceske Slovo" w artykule wstępnym wyraża ubolewanie z powodu złożenia przez p. Benesza mandatu poselskiego.

—oo—

ZBLIŻENIE WŁOCH I RUMUNJI.

Wiedeń, (Tel. wł.)

W Rumunji bawi dyrektor „Asip" (państwowe włoskie tow. naftowe) Com Amoretti celem przeprowadzenia pertraktacji w sprawie udzielenia przez Włochy Rumunji pożyczki na cele przemysłu naftowego w wysokości 200 miljonów lirów.

Włochy wezmą ponadto odtąd żywy udział w rumuńskim przemyśle naftowym, odpowiedniego wyboru odnośnych firm dokonać ma obecnie Amoretti. Charakterystycznem jest, że „Asip" objął przed niedawnym czasem zastępstwo oficjalne rosyjskiego syndykatu naftowego.

—oo—

Zagłada kolonji robotniczych pod Wiedniem.

Wiedeń, (Tel. wł.)

Wskutek wylewu Dunaju zniszczoną została znana kolonia „Bretteldorf" obok Reichsbrücke we Wiedniu, zbudowana przez kolonistów-robotników i drobnych rękodzielników wielkim znojem i trudem.

Setki rodzin pozostało bez dachu nad głową. Gmina Wiednia oświadczyła gotowość przesiedlenia mieszkańców „Bretteldorfu", sprzeciwiła się jednak odbudowie z powodu niebezpieczeństwa malarji grożącej stąd całemu miastu.

—oo—

DZIENNIKARZE ZAGRANICZNI W WARSZAWIE.

Warszawa, (Tel. wł.)

Przybyła tu wycieczka dziennikarzy zagranicznych celem naocznego przekonania się o prawdziwych stosunkach w Polsce. Zabawią w Warszawie kilka dni.

Odcinek „Kurjera Lwowskiego" z 21. 7. 26.

EDGAR ALLAN POE. 2

Z cyklu: „O miłości".

BERENIKA.

Przełożyła Olga Bilińska.

(Ciąg dalszy).

W orszaku objawów tej pierwszej zniszczenie przynoszącej choroby, która takie ohydne zmiany zostawiła na ciele i duszy mej kuzynki, najbardziej męczącym był rodzaj epilepsji, nierzadko kończący się katalepsją tak łudząco podobną do ostatniego momentu wyzwolenia. Przebudzenie się jej z tego stanu, było po większej części przerażające.

W tymże to samym czasie moja własna choroba — gdyż stan mój za taki właśnie jak mi to mówiono uważano — brała mię coraz więcej w posiadanie i rozwinęła się w jakąś specjalną, nie znaną dotąd, niesłychanie nową monomanję, która wzrastając z godziny na godzinę osiągnęła wkońcu nademna nieprawdopodobną moc. Monomanja owa — jeśli ją już tak nazwać muszę — było to chorobliwe podrażnienie tych własności duchowych, które jako pojętność określamy.

Jest bardziej prawdopodobnem, że ja niczego nie rozumiem, lecz w gruncie rzeczy obawiam się, że zupełnie niemożliwem będzie dla umysłu przeciętnego czytelnika odnaleźć przybliżone choć pojęcie tego, z jakiem to nerwowem zajmującem oddaniem się moja siła myślenia (aby wyrazy fachowe skrócić) spiesznie współdziałała i zatapiała się w podpatrywaniu rzeczy najzwyklejszych w świecie.

Godzinami całemi mogłem nad błahym tekstem lub jakąś glossą siedzieć przykuty — a większą część dnia pełnego słońca spędzić li tylko na tem, by oglądać jakiś nikły cień, który pełzał po murze lub podłodze; mogłem również dobrze przez noc całą wpatrywać się spokojnie w światło lampy lub obserwować na kominku grę płomieni. Całe dni marzyłem o zapachu jakiegoś kwiecia lub wymawiałem monotonnie jedno słowo tak długo, aż straciło ono sens, pozostawiając pusty dźwięk. Zatraciłem świadomość mojego fizycznego istnienia oddając się zupełnemu spoczynkowi; nie poruszając się zapadałem w nieruchomość, leżąc całemi godzinami.

Oto kilka najczęstszych i niewinnych chimer, które mię męczyły — następstwa duchowego stanu, który niewątpliwie nie jest wyjątkowy, jednak napewno drwi z każdej analizy i objaśnienia.

Lecz nie trzeba mię źle zrozumieć. Ta przeczulona chorobliwie uwaga głęboko poważna, odnosząca się atoli do tak błahych rzeczy nie może być podporządkowana temu popędowi do dociekań, jaki posiadają niemal wszyscy ludzie, szczególnie ci o wysokiej kulturze wyobraźni. Nie był to nawet, wszak łatwem jest do zrozumienia ów przesadzony stan nadmarzenia, tylko coś innego, coś całkowicie innego. Wszyscy marzyciele i fantaści, którzy zostają pociągnięci jakimś naprawdę interesującym przedmiotem, zatracają pierwotny ów objekt, schodzi on im poprostu z oczu gdyż spojrzenie nań powoduje zaraz i sprowadza cały łańcuch myśli, wysnuwa niezliczoną ilość następstw i budzi do badań. To też kiedy oni potem z takich — zazwyczaj przyjemnych — budzą się marzeń, to przedmiot, pierwotny który je rozbudził zupełnie znika z ich świadomości. W mojem jednak położeniu bywało stale, że nic nie znaczący przedmiot na który skupiłem mą uwagę, on to właśnie pod wpływem mojej natężonej i chorobliwej zdolności do poglądów nabierał różnorakie i przesądne znaczenia. Myśli moje płynęły leniwie powracając wciąż uporczywie do punktu swojego wyjścia. Takie zaciekawienie się nie było wcale przyjemnem; kiedy skończyło się, wtedy dopiero przedmiot, który nadał kierunek myślom moim nabierał dla mnie nadnaturalne i głębokie zainteresowanie się: i to właśnie było tem co nadawało charakterystyczny rys mojemu cierpieniu. Krótko mówiąc: u mnie była to skoncentrowana zdolność do poglądów w przeciwieństwie do ludzi normalnych, których sny na jawie kończą się na analizie i wnioskach.

I chociaż owe księgi z któremi obcowałem wówczas, właściwie nie wywoływały tego chorobliwego stanu, jednak ich fantastyczna i często nielogiczna treść przyczyniała się wielce, aby cierpienia moje w przedziwny podniecać sposób. Przypominam sobie doskonale traktaty Włocha Coelusa Secundusa Cuno „De Amplitudine Beati Regni Dei"; wielkie dzieło św. Augustyna „Miasto Boże", i Tertuliana „De Carne Christi", którego paradoksalne zdanie „Zmarł syn Boga; jestto godne wiary ponieważ jest niepojęte; a pogrzebany zmartwychwstał; pewne to, ponieważ jest niemożliwe", zmuszało mię do głębokiego i bezowocnego rozmyślania, pochłaniając godziny wielu, wielu tygodni.

Doszło już do tego, że umysł mój, który mogły już trywialne rzeczy wyprowadzić z równowagi, mogłem porównać do owych skał morskich, o których Ptolomeusz Hedhästion mówi, że stawiają opór wszelakim ludzkim wysiłkom, ba nawet i najdzikszej wściekłości wichru i fal, lecz drżą dotknięte kwieciem asiodeli.

Powierzchowny krytyk zapewniałby solennie, że to ta zmiana, która wycisnęła nieszczęśliwie chorobliwe piętno na duszy Bereniki, dawała mi właśnie częstą sposobność do intenzywnego i anormalnego rozmyślania (opisałem je dokładnie) — ależ nie, zapewniam, nie tyczyło się to nigdy tej sprawy.

C. d. n.

—oo—

Z SĄDU WOJSKOWEGO.

Komu zaufać? Prokurator na ławie oskarżonych

Lwów, 20 lipca.

Komu zaufać, jeśli ludzie, stojący na straży praworządności, są pospolitymi zbrodniarzami?

Nie przebrzmiały jeszcze echa procesu prokuratora Hurczyna, który przez sąd wileński skazany został za kradzież na 6 lat więzienia, a już drugi prokurator zasiada na ławie oskarżonych. — Tym razem prokurator wojskowy.

Wedle procedury karnej w sądach wojskowych, w sądzie rejonowym pełni funkcję prokuratora tak zwany oficer sądowy, — któremu przysługują wszystkie prawa prokuratora wojskowego.

W lecie 1925 r. obowiązki oficera sądowego w sądzie rej. w Stanisławowie pełnił por. Mikołaj Pawliszyn. Jak por. Pawliszyn spełniał swe obowiązki, świadczy o tem sprawa, która jest przedmiotem dochodzeń lwowskiego wojskowego sądu okręgowego. Rozprawa została rozpisana na koniec bież. tygodnia i odbędzie się w Stanisławowie ze względu na wielką ilość świadków, których sprowadzenie do Lwowa byłoby zbyt kosztowne.

Przeciw porucznikowi Pawliszynowi podnoszone są zarzuty, że w celu powiększenia swych dochodów fingował często wyjazdy służbowe i komisje i zaliczał sobie odpowiednie djety, jakkolwiek w rzeczywistości poza Stanisławów nie wyjeżdżał.

Uważał też p. prokurator, że grzywny, które sąd na oskarżonych nakładał, należą się jemu i w ten sposób cały szereg kar pieniężnych, pobranych przez kancelarję nie odprowadzał, gdzie należało, — lecz przywłaszczał sobie. Ponieważ i te dochody nie pokrywały potrzeb p. prokuratora, przeto pożyczał pieniądze od podwładnych mu podoficerów.

Pożyczek tych p. P. nigdy nie zwracał.

W końcu jednemu ze swoich podwładnych podoficerów zabrał „bez jego wiedzy i zezwolenia"... rewolwer.

Przewodniczyć będzie rozprawie podpułkownik dr. Stampfl, oskarża prok. major dr. Schlafenberg, broni adw. dr. Aleksandrowicz, który po raz pierwszy w swej praktyce adwokackiej jako obrońca popierać będzie argumenty... prokuratorskie.

*

NADUŻYCIA W LWOWSKIEM WOJSKOWEM WIĘZIENIU ŚLEDCZEM. WYROK.

Lwów, 20 lipca.

W dniu wczorajszym, po dwutygodniowej rozprawie, zapadł wyrok, skazujący mjra Górskiego na 14 dni aresztu domowego, por. Koziarza na 3 miesiące więzienia i wydalenie z wojska, podpor. Handkammera na 6 miesięcy więzienia i wydalenie z wojska, chorążego Jaworskiego na 2 lata więzienia i wydalenie z wojska i chorążego Pandwę na 4 tygodnie koszarowego aresztu, zaś chorąży Gruszewski został od winy i kary uwolniony.

SAMOBÓJSTWO BANKIERA.

Wiedeń. (Tel. wł.). Z powodu nieudałych spekulacji giełdowych odebrał sobie życie 50-letni dyrektor Anglobanku, Wilhelm Jonasz.

Podwyższenie akcyzy od cukru.

Warszawa, (Tel. wł.) W związku z podwyższeniem podatków bezpośrednich o 10% podwyższoną zostanie między innymi akcyza od cukru, wynosząca obecnie 35 zł. od 100 klg. kryształu lub kostki. Podwyżka akcyzy wyniesie 3½, zł, na worku wagi 100 klg. a więc 3½ gr. na kilogr.

——oxxo——

Sowiety obawiają się wybuchu wojny z Polską.

Ryga. (Tel. wł.) „Krasnaja Gazeta" w Moskwie, oskarża Anglję o przygotowywanie kampanji antisowieckiej. Podług gazety sowieckiej dowodem wpływów angielskich są rzekome przygotowania wojenne prowadzane przez Polskę. — Artykuł „Krasnej Gazety" grozi wreszcie, że podobne postępowanie skończyć się może wybuchem wojny w niedalekiej przyszłości.

——xoox——

Ubezpieczenie kredytów eksportowych.

Wiedeń. (Tel. wł.) Przy współudziale rządu, towarzystw ubezpieczeniowych i wielkich banków, tudzież przemysłu powstaje we Wiedniu instytucja ubezpieczenia kredytów przemysłowo-eksportowych, która wpłynie bardzo dodatnio na ożywienie handlu z zagranicą. W obradach brała żywy udział tutejsza delegacja handlowa Sowjetów. W ostatnich dniach uchwalono, że instytucja ta nie będzie ubezpieczała kredytów udzielanych Rosji.

——xoox——

Krwawa zemsta za zamordowanie Petlury

Warszawa. (Tel. wł.). „Nasz Przegląd", organ sjonistów, donosi z Paryża, że w sobotę rano Ukraińcy dali kilka strzałów rewolwerowych do Peresa Sterna, który ma w procesie zabójcy Petlury Szwarcbarda, występować jako jeden z głównych świadków. Jeden z Ukraińców zawołać miał do Sterna: „Masz żydzie wstrętny za zbrodnię Szwarcbarda". Stein został ciężko ranny.

Krwawa awantura na ul. Zielonej.

Lwów, 20 lipca.

W niedzielę wieczorem na ul. Zielonej obok realności l. 65, dwaj podpici robotnicy wywołali awanturę, która omal nie skończyła się tragicznie.

Józef Doliński i Józef Śliwa przechodząc ulicą Zieloną w dość licznem towarzystwie podmiejskich awanturników, z harmonią, poczęli atakować przechodniów. Na drodze swej „towarzystwo" natknęło się na czterech sierżantów W. P. Podpita kompanja nie zawahała się zaczepić wojskowych.

Po ostrej wymianie słów, przyszło do rękoczynów, wreszcie sierżant 6 p. a. c-u Piotr Szczepański we własnej obronie dobył szabli i ciął nią Dolińskiego w głowę.

Napastnicy rozbiegli się. Zawezwane pogotowie zabrało Dolińskiego do szpitala.

Za Śliwą policja czyni poszukiwania.

Krwawa uczta weselna pod Lwowem.

Lwów, 20. lipca.

W Stawczanach pow. Gródek Jag. ubiegłej niedzieli, u jednego z gospodarzy odbywało się wesele.

W czasie tańców powstała między parobkami sprzeczka o dziewczynę. Sprzeczka ta wkrótce zmieniła się w awanturę, która skończyła się bardzo krwawo.

Goście weselni podzielili się na dwie grupy, walczące ze sobą. Przyszło do walki na noże, a nawet do strzałów rewolwerowych.

W rezultacie 23-letni Mikołaj Ożdyk został przebity nożem w okolicę serca, Michał Jarosz, liczący lat 20 otrzymał dwa strzały rewolwerowe w lewą nogę, a Iwan Perun, liczący lat 33, dostał kulą w lewą pierś w pobliżu serca.

Wszystkich trzech ciężko rannych wieczorem przywieziono do powszechnego szpitala we Lwowie.

Dochodzenia policyjne w tej sprawie są w toku.

Mały fejleton.

WŁÓCZĘGA.

(Z CYKLU „PO DRODZE.")

Pod lasem, na pagórku
Stał krzyż. Od wieku już
Drewniany Chrystus patrzał
Na łany złotych zbóż.

Na miedze, kędy rosły
Jałowce, ciernie, głóg...
I w męce się uśmiechał
Łagodnie „Człowiek—Bóg".

Dzień był sierpniowy, skwarny.
Południe. Cisza wkrąg.
Bzykały jeno świerszcze
Gdzieś w trawach bliskich łąk;

Woniała macierzanka
Żywicą woniał las...
I w sennym skwarze, w ciszy,
Leniwo wlókł się czas.

Pod krzyżem siadł podróżny,
O drzewce głowę wsparł.
Zmorzył go trud wędrówki,
Czy południowy skwar.

Spał. Oczy miał zamknięte.
Uśmiech, bolesny wpół
Po zmiętej, zwiędłej twarzy
Majakiem mu się snuł.

Spał... Chrystus patrzał z góry...
Leniwo wlókł się czas.
Woniała macierzanka
Woniał żywicą las...

Wtem ozwał się na drodze,
Wiodącej z lasu wdał
Ku wiosce, krok miarowy
I głośno brzękła stal.

To żandarm szedł na patrol
W dół, do pobliskiej wsi
I ujrzał, że pod krzyżem
Jakiś włóczęga śpi.

Więc zbliżył się, by spytać,
Jak służba twarda chce,
Jakie ma dokumenty,
Skąd idzie, poco, gdzie...

I ujął go za ramię,
Potrząsnął... Próżny trud,
Bo tamten się uśmiechał
Obliczem ściętem w lód.

Zdrzemnęło mu się słodko,
Lecz — już na wieczny czas...
Woniała macierzanka,
Woniał żywicą las...

A Chrystus patrzał z góry
Na zboża, ciernie, głóg,
Na tego, bez nazwiska,
Śpiącego mu u nóg.

Zygmunt Swaton.

„Wiosenny“ konkurs „KURJERA LWOWSKIEGO“ ogłoszony w maju br.

na najpiękniej ozdobione kwiatami balkony lub okna

zbliża się do rozstrzygnięcia.

Wiele zgłoszeń kompetujących o udział w konkursie posiadaczy ozdobionych okien i balkonów już wpłynęło.

Ostateczny termin nadsyłania zgłoszeń oznaczamy

do końca lipca b. r.

Pożniej podamy zgłoszenia do wiadomości Czytelników, którzy

drogą plebiscytu rozstrzygną o przyznaniu nagród.

Do udziału w konkursie uprawnia nadesłanie 3 wypełnionych kuponów, które Czytelnicy nasi znajdą w „Kurjerze Lwowskim“ w pewnych odstępach do końca b. m.

Wypełnione wszystkie 3 kupony nadsyłać należy w kopercie pod adresem Redakcji „Kurjera Lwowskiego“ („Konkurs wiosenny“).

Przypominamy, że nagród będzie 5—6.

Z listów do Redakcji.

Niesłuszny zakaz sprowadzania specjalistów z zagranicy.

Przemyśl, 18 lipca.

„Kurjer Lwowski“ z niedzieli 18 lipca b. r. pod tytułem **„Zakaz sprowadzania specjalistów z zagranicy“** w tel. wl. umieszczą wiadomość, że **Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej** dążąc do zmniejszenia bezrobocia zastanawia się nad sprawą **wydania zarządzeń, któreby ograniczyły zatrudnienie obcokrajowców w różnych przedsiębiorstwach.**

Ponieważ wydanie takiego zakazu, musiałoby wywołać skutek wręcz przeciwny od zamierzonego, gdyż w braku specjalistów z zagranicy, **bardzo wiele przedsiębiorstw musiałoby wogóle pracę bądź ograniczyć bądź w zupełności zaniechać** a ponadto wyszkolenie na przyszłość własnych praktycznych specjalistów stałoby się również **niemożliwe** — uważam, że przeciwko tego rodzaju nieobmyślanym zarządzeniom myśląca opinja kraju powinna wystąpić.

Jeden **sprowadzony z zagranicy specjalista wyszkala przynajmniej kilkunastu niedouczków krajowych,** którzy w braku odpowiednich szkół fachowych tylko pod takiem kierownictwem mogą dowiedzieć i nauczyć się, **jak zagranica idąc z postępem techniki nowożytnej pracuje.**

A. F.

Nasze gospodarstwo leśne.

(Korespondencja „Kurjera Lwowskiego“).

Warszawa, w lipcu.

Dyrektor Departamentu Leśnictwa M. R. i D. P., p. Jan **Miklaszewski, zakomunikował** nam co następuje o stanie gospodarstwa leśnego w Polsce:

Ogólna powierzchnia lasów wynosi 8,943.762 ha, z czego 2,833.406 ha. lasów państwowych oraz 4,199.337 **ha. lasów prywatnych większej** i 1,915.079 ha. lasów prywatnych mniejszej własności (o wielkości do 50 ha).

Stan zagospodarowania najdokładniej znany jest co do lasów państwowych. I tak **lasy państwowe są już w 100% urządzone.** Roczny **wyrąb drzewa w lasach** państwowych wynosi przeciętnie **około 8,000.000 m³ drzewa,** z czego około **55% drewna użytkowego,** a 45% opału.

Co do lasów prywatnych dane są mniej szczegółowe, pozwalają one jednak stwierdzić, **że stan zagospodarowania tych lasów jest mniej korzystny,** niż lasów państwowych.

Przemysł drzewny, przy pełnym stopniu uruchomienia reprezentowany jest przeszło przez 800 **tartaków,** zatrudniających do **50,000 robotników.** Nie obejmuje to zestawienie zakładów, w których zajętych jest mniej niż 20 robotników, a których ilość szacuje się na około 600. Największe **skupienia tego** przemysłu są w województwach poznańskiem (około 200 zakładów z 7.500 robotnikami) **i lwowskiem (70 zakładów** i 4000 robotników). Z zakładów chemicznej przeróbki drewna mamy **3 fabryki celulozy,** 2 duże destylarnie drewna, kilka większych i cały szereg małych terpentyniarni i smolarni.

Handel eksportowy. Eksport drewna z Polski wykazuje od szeregu lat ustawiczny wzrost.

Przeciętnie **wywozi się rocznie około 100.000 m³ opału,** do 500.000 m³ kłód tartacznych i budowlanych, do 300.000 m³ kopalniaków, około 500.000 do 1.000.000 m³ papierówki, około 2,000.000 m³ desek, do 400.000 m³ podkładów kolejowych. **Wartość** ogólnego eksportu drzewa wynosiła w r. 1925 około **250 milj. zł.,** co stanowiło 20% całej wartości wywozu. Przywóz drewna jest minimalny i w bilansie handlowym żadnej roli nie gra.

Handel wewnętrzny stoi pod znakiem stagnacji, spowodowanej słabym ruchem budowlanym. Szwankuje **również organizacja** handlu.

Spław na Niemnie. Sprawa ta utknęła na martwym punkcie z powodu nieustępliwości Litwy.

Najgorzej na tem wychodzi **Kłajpeda,** która przestała już odgrywać jakąkolwiek rolę na rynku drzewnym, natomiast ciążące dotychczas pod względem zbytu do Niemiec polskie obszary leśne znajdują z powodzeniem **inne drogi i rynki do zbytu swych produktów.**

PROCES O ZNIEWAŻENIE PREMIERA WĘGIERSKIEGO BETHLENA.

Lwów, 20 lipca.

Prokuratorja sądu zurychskiego postanowiła postawić w stan oskarżenia Iwana Justha, który znieważył czynnie w kuluarach Ligi Narodów premiera węg. Bethlena. Justh stanie przed sądem przysięgłych, oskarżony o § 42 i 43 ustawy związkowej (za znieważenie obcego rządu albo też znieważenie lub obicie przedstawiciela dyplomatycznego.)

Odcinek „Kurjera Lwowskiego“ z 21 7 1926.

Dr. HENRYK BALK. 2

Słowo o sztuce dzisiejszej.

(Z pogranicza muzyki, plastyki i literatury)

(Ciąg dalszy).

Kierując teraz uwagę ku granicznym problemom aktualnym, możemy odrazu stwierdzić, że **muzyka, rywalizująca z innemi sztukami wypacza się w tak zwaną muzykę programową (w najszerszem znaczeniu) — że poezja, rywalizująca z muzyką wypaczą się w dadaizm — że wreszcie plastyka, rywalizującą z muzyką wypacza się w formizm lub ekspresionizm skrajny.** Omówimy tedy kolejno muzykę programową, dadaizm, formizm i ekspresjonizm.

Przed oceną i rozważeniem tych doniosłych dla sztuki problemów, trzeba parę słów poświęcić istocie muzyki wogóle. Gdyby chcieć tę kwestję nie wyczerpywać, lecz przynajmniej dokładniej przedstawić, trzebaby poświęcić jej osobny szkic krytyczny. Muszę się tedy ograniczyć do rzeczy najważniejszych.

Chciałbym więc podkreślić dwa zasadnicze stanowiska teoretyczne wobec muzyki: **formalistyczne i treściowe.** (Por. Reiss: Zagadnienie treści w muzyce). Pierwsze ma najpoważniejszego teoretyka w **Kancie,** drugie — w **Schopenhauerze.** Dla Kanta jest muzyka jeno „piękną grą zmysłowych wrażeń“. (Por. Franz Marschner: „Kants Bedeutung für die Aesthetik der Gegenwart“). Istota muzyki są według filozofa królewieckiego tylko dźwięki, wydawane przez instrumenty lub głos ludzki czy też kombinacje i zespoły tych dźwięków. Tony t. j. forma dostają się za pośrednictwem nerwów do naszej świadomości i wywołują przyjemność, rozkosz estetyczną.

Stanowisko Kanta posiadało, a nawet posiada wielu adherentów. Tak n. p. J. G. Sulzer, znany estetyk niemiecki, który wywarł znaczny, a mało znany wpływ na Mickiewicza, powiada w dziele „Allgemeine Theorie der schönen Künste“ o takich utworach muzyki absolutnej jak n. p. symfoniach i sonatach: „Są one przyjemnym szmerem i służą do miłego spędzenia czasu...“ Podobnie **Jan Fryderyk Herbart** odbiera muzyce wszelkie znaczenie duchowe. Muzyka zdaniem Hebarta — jest tylko miłem głaskaniem uszu, przyjemną formą, za którą rozwiera się jałowa pustka. A tych co w muzyce doszukują się treści, zestawia Herbart z... astrologami lub wykładaczami snów! („Kürze Enzyklopoedie der Philosophie aus praktischen Gesichtspunkten“).

Szczytem, a wskutek tego i punktem zwrotnym tego formalistycznego, zewnętrznego ujmowania istoty muzyki jest działalność estetyczno-krytyczna **Edwarda Hauslicka,** którego książka „Vom Musikalisch — Schönen“, wydaną w r. 1854, powtórzona w kilkunastu wydaniach, wywołała gwałtowny sprzeciw Wagnera. Mistrz niemiecki, niezadowalając się zwalczaniem Hauslicka w rozprawach teoretycznych, ośmieszył go na zawsze w postaci Beckmessera w „Śpiewach norymberskich“.

Wręcz odmienne jest stanowisko treściowe, (Por. Reiss: „Zagadnienie treści w muzyce“). Dla treściowców tony muzyczne, dźwięki same w sobie, nie posiadają samodzielnej, autonomicznej wartości — są tylko forma, która wyraża pewną głębszą, ukrytą treść. Skrajnym treściowcem był Schopen hauer, którego poglądy już dlatego należy silnie uwypuklić, że wywarły one znaczny wpływ na Wagnera jako teoretyka muzycznego, choć na szczęście nie zaważyły swą skrajnością na twórczości muzycznej mistrza. Zapatrywanie swoje na muzykę wypowiedział filozof niemiecki w monumentalnem dziele:

„Die Welt als Wille und Vorstellung“, oraz w III-im tomie uzupełniających szkiców, opatrzonych tytułem „Parerga und Parelipomena“.

Dla Schopenhauera — jak wiadomo — **istotą bytu jest wola,** przejawiająca się zarówno w świecie nieorganicznym jak organicznym. Z tym zasadniczym poglądem łączy się teorja sztuki. Jeśli przedmiotem poezji i malarstwa są — według Schopenhauera — określone wyobrażenia i pojęcia, przedmiotem muzyki jest owa **metafizyczna wola.** Filozof ten tedy dzięki swej interpretacji metafizycznej wyniósł muzykę na tron państwa sztuki; niższą bowiem od muzyki jest poezja, jeszcze niżej stoją sztuki plastyczne.

Jak silnie poglądy Schopenhauera wpłynęły na Wagnera, świadczy rozprawa p. t.: „Beethoven“, (Festschrift, 1870), wydane w setną rocznicę urodzin twórcy symfonji IX-ej. Znajdujemy w tej pracy Wagnera wprost żywcem powtórzoną teorję muzyki Schopenhauera.

Pod wpływem metafizyki muzycznej Schopenhauera pozostawały także sądy **Nietschego, wyrażone w dziele:** „Die Geburt der Tragoedie aus dem Geiste der Musik“ (1870/71).

Poglądy te znalazły nawet oddźwięk w zakresie współczesnej plastyki. Formizm polski, ukształtowany w swoisty sposób przez **Witkiewicza,** pojmuje barwy i ich zespoły jako t. zw. formę czystą, której odpowiada jako treść — „uczucie metafizyczne“. Ale o formizmie później.

Teoretyczne uzasadnienie muzyki w duchu Schopenhauera nie może się jednak ostać przed ostrzem krytycznej analizy. W każdym razie, mimo znacznej przesady, tkwi w poglądach Schopenhauera moment dużej wagi — wyjaskrawione wprawdzie, ale treściwe ujmowanie istoty sztuki.

(C. d. n.)

OD ADMINISTRACJI

Zalegających z prenumeratą P. T. Abonentów **upraszamy o rychłe wyrównanie zaległości** przez przekazanie **na P. K. O. Nr. 153.215 lub przekazami pocztowymi**, by nie spowodować wstrzymania wysyłki pisma.

Znany adwokat wiedeński oskarżony o sprzeniewierzenie.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, w lipcu.

Przed sądem ławników w Wiedniu rozpoczął się **proces przeciwko znanemu adwokatowi tutejszemu drowi Taubowi**, który odgrywał w stolicy naddunajskiej wielką rolę towarzyską.

Doktor Taub człowiek o dużych zdolnościach i znacznym talencie towarzyskim posiadał znaną i doskonale prosperującą kancelarję adwokacką. **Prowadził życie na szeroką skalę i przegrawszy znaczne sumy w tut. klubie automobilowym, naruszył powierzone mu depozyty** i usiłował uciec do Francji, został jednak aresztowany na granicy niemiecko- austrjackiej i odstawiony do Wiednia.

Oskarżony broni się ze znaczną swadą i robi wywodami swymi, którym nadaje ton głębszych poglądów na współczesne stosunki finansowe i socjalno-towarzyskie, **dodatnie wrażenie.**

STRAJK ROLNY ZAGRAŻA NIEMCOM.

Berlin, (Tel. wł.)

Dzienniki donoszą o **grożącym w czasie zbiorów strajku rolnym.** Rejencja Śląska poczyniła zabiegi celem złagodzenia zatargów.

—oo—

REDUKCJA PŁAC W SERBJI.

Białogród, (Tel. wł.)

Rząd postanowił zredukować **płace urzędników państwowych a** to niższych urzędników o 5 do 20% a ministrów o 50%.

—oo—

Z naszych uzdrowisk.

Nad Popradem.

(Korespondencja „Kurjera Lw.“)

Żegiestów, w lipcu.

Prześliczne są w cudownej wonnej zieleni lasów, pól i łąk zbocza dolin, któremi wije się szumiąca **wstęga Poprada.**

I na takiem zacisznem zboczu wyrosły wille, pensjonaty i **Zakład Zdrojowy Żegiestowa. — Nie masz tam wielkomiejskiego hałaśliwego gwaru modnej Krynicy, lecz jest balsamiczny powiew lasów, orzeźwiający, odmładzający zdrój radjoaktywnego źródła, są kąpiele jak w Nauhem... i zapraszające o ochłody fale Popradu.**

W dniu 14 bm. odbyło się **uroczyste otwarcie nowego zdroju wód.** Zakład ma obecnie możność **wspaniałego rozwoju i rozbudowy tej uroczej miejscowości na europejska skale..**

Zarząd, którego prezes p. Andrzej **Krukierek**, pracuje niezmordowanie dla glorji tego uroczego zdrojowiska — wypracował wspaniały plan rozbudowy Żegiestowa. Zamożniejsi obywatele **nabywają już parcele** od 800—1000 s. na których staną mają pensjonaty i wille w architekturze dostrojonej do cudownego tła przyrody.

Jak wiadomo w pełnym sezonie Krynicy są często **trudności w uzyskaniu kąpieli**, tu w Żegiestowie **trudności w tym względzie niema**, a nawet goście z Krynicy przybywają tu w licznych grupach codziennie na wytchnienie.

— **Panie Inżynierze** — mówi do mnie uprzejmy prezes roztaczając plany przyszłych urządzeń — **przecudowną jest ta jesień.** Pragnąłbym bardzo by **„mieszczuchy“** — znaleźli **się tu we wrześniu...** gdy lasy mienią się w tęczowych barwach liści, a słońce pogodne stwarza tu raj dla oczu.

— **Panie** — powiadam — **niejeden by tu się zjawił, ale mizerja finansów tłoczy wszystkich...**

— **Wiem o tem,** — dlatego też uchwaliliśmy by — **w trzecim sezonie oddać mieszkanie, wikt, kąpiele, pomoc lekarską** — wszystko co posiada Żegiestów dla zdrowia i pogody **ze wszystkiemi ubocznemi wydatkami...** razem za **210 zł. miesięcznie.** — 60 zł. tygodniowo.

— Będzie to istotnie **doskonałą propagandą dla tego uzdrowiska.**

Siostrzyca Krynicy — rozsławi niebawem na całą Polskę czar przyrody i zdrowia Podkarpacia!!

E. L.

Zapisujcie się do Ligi Obrony Powietrznej Państwa.

Dyskusja i głosowanie nad projektem zmiany konstytucji.

Warszawa, 19. 7. (PAT). Na dzisiejszem przedpołudniowem posiedzeniu Sejmu przystąpiono do drugiej części sprawozdania komisji konstytucyjnej do ustawy o pełnomocnictwach.

Zabrał głos premjer Bartel.

(Treść przemówienia podajemy osobno. — Przyp. Red.).

W dyskusji nad projektem zabrał głos imieniem klubu CHN poseł Stroński.

Przechodząc do omówienia szczegółów zgłoszonego przez Rząd projektu, jakoteż projektu komisji, — mowca zaznaczył, że pełnomocnictwa nie wykraczają poza niezbędne potrzeby Państwa i że główny zarzut, który mógłby zrobić Rządowi, jest ten, że żąda zamało. Jest wiele rzeczy pożytecznych dla kraju, których ten Sejm wogóle nie załatwi.

Po przerwie w dyskusji nad pełnomocnictwami zabrał głos poseł Głąbiński, który zauważył, że rządowi w państwie konstytucyjnem nie wolno odwoływać się do społeczeństwa przeciw Sejmowi. O ile — zdaniem mowcy — można wnosić z głosów, które dają się słyszeć w Izbie, z wielkiego projektu przebudowy Konstytucji pozostaną zaledwie strzępy, a z projektu rządowego utrzymać się może wniosek o pełnomocnictwa. Zamach majowy — oświadcza mowca — nie był koniecznością dziejową, jak stwierdził minister sprawiedliwości, nie był tą błyskawicą, która miała oświecić drogę i oczyścić powietrze. Przeciwnie był tylko gwałtem na praworządność. Skoro jednak ten zamach został otoczony takim entuzjazmem przez stronnictwa lewicowe, nam zdawało się, że poda ona rękę prawicy do wspólnej pracy nad przebudową naszego ustroju. Niestety ubolewać należy, że stronnictwa te zajęły stanowisko niechętne i negatywne.

Nie sądzę, aby ten rząd istotnie nie miał programu. Wszak pan premjer rozwinął szeroko- program polityczny i gospodarczy. Skoro jest to wynikiem zamachu majowego, to musiała mieć program przedewszystkiem ta osobistość, która jest twórcą zamachu i nie można przypuścić, aby dzisiejszy minister spraw wojskowych, a były Naczelnik Państwa p. Józef Piłsudski nie miał programu. Niewątpliwie program miał i ma i tym programem starał się natchnąć także rząd. To, co premjer mówił o stosunkach gospodarczych, można na ogół zaaprobować. Zatrzymując się następnie na projekcie ustaw o pełnomocnictwach, mowca dowodzi, że względy natury politycznej nie pozwalają stronnictwu mowcy głosować za przedłożoną ustawą.

Po tem przemówieniu Izba przystąpiła do

głosowania

nad projektem ustawy o zmianach Konstytucji. Artykuł pierwszy o ustalaniu budżetu na następny rok budżetowy, przyjęto przeciw głosom stronnictwa komunistycznego i N. P. Ch. Artykuł drugi. o zniesieniu postanowień o stosunkowości wyborów odrzucono w głosowaniu imiennem 179 przeciw 171. Artykuł trzeci o podniesieniu wieku czynnego prawa wyborczego uzyskał 185 głosów przeciw 180, a więc brak kwalifikacji większości. Artykuł ten został skreślony. Artykuł czwarty o wieku biernego prawa wyborczego uzyskał 185 głosów przeciw 163 i również upadł z powodu braku kwalifikacji większości. Artykuł piąty o odpowiedzialności poselskiej uzyskał 183 głosów przeciw 178, a więc również został skreślony.

STRAJK KIN WARSZAWSKICH NA MARTWYM PUNKCIE.

Warszawa, 19. 7. (AW). Sprawa likwidacji strajku w tutejszych kinoteatrach utknęła na dłuższy przeciąg czasu. Magistrat nie zamierza udzielić większych ustępstw podatkowych, jak 25 proc. i musi czekać do września, t. j. aż Rada miejska skończy swój wakacyjny wypoczynek.

PROCES O ZABÓJSTWO SZOFERA PRZEZ OFICERA.

Warszawa, 19. 7. (AW). Dziś przed okręgowym sądem wojskowym rozpoczęła się rozprawa przeciw kpt. Pawlikowskiemu, oskarżonemu o zabójstwo szofera Stróżka. Oskarżony twierdzi, że używając broni, wystąpił w obronie znieważonego munduru oficerskiego.

KRADZIEŻ DOKUMENTÓW POLITYCZNYCH.

Warszawa, 19. 7. (AW). Kradzież dokumentów w mieszkaniu ministra reform rolnych, dr. Staniewicza, w Wilnie — miała tło polityczne. Min. Staniewicz — będąc ostatnio w Wilnie — stwierdził brak dokumentów naukowych i notatek osobistych.

KONSKRYPCJA AUSTRJACKICH RENT.

Wiedeń.

Na giełdzie wiedeńskiej nastąpił wielki krach w rentach przedwojennych, w których od szeregu tygodni panowała na skutek pogłosek o rzekomej waloryzacji olbrzymia spekulacja. Rząd zamierza zarządzić konskrypcję wszelkiego rodzaju rent, by zapobiec ich wywozowi. W ten sposób staną się one bezwartościowemi i płatne w koronach papierowych.

Na terenie Austrji znajdują się renty w ogólnej sumie około 3 miljardów i około 400 miljonów, t. zw. złotej renty. Ponadto ponad 6 miljardów pożyczki wojennej.

STRAJK W ŁODZI.

Łódź. (Tel. wł.). W wielu fabrykach przemysłu średniego i mniejszego wybuchł strajk robotników. Żądają 13-procentowej podwyżki.

W instytucjach miejskich wybuchnąć ma strajk pracowników, którzy żądają podwyżki 12 procent.

DEFRAUDACJA W MAGISTRACIE ŁÓDZKIM.

—**Łódź.** (Tel. wł.). Kasjer magistratu tutejszego, Walenty Leszniewski, zdefraudował z kasy 20.000 złotych

Bajki o rokowaniach polsko-litewskich.

Królewiec, 19. 7. (PAT.) Przewódca narodowców litewskich Smetona, złożył w sejmie kowieńskim interpelację, w której zapytuje, czy prawdą jest, że w Gdańsku miało miejsce spotkanie pomiędzy wysłańcami Polski i Litwy, oraz czy w Kownie byli rzeczywiście specjalni przedstawiciele wysłani przez Marszałka Piłsudskiego.

Premjer Slezewicius odpowiedział, że pogłoski te nie odpowiadają rzeczywistości.

—oo—

SPISEK NA ŻYCIE PANGALOSA.

Ateny, 19. 7. (AW.) Aresztowano tu wybitnych **przywódców stronnictw opozycyjnych,** między innymi byłych premjerów i ministrów. — W odezwie wydanej do narodu **Pangalos twierdzi, że był to spisek na jego życie.** Wobec tego — pisze Pangalos — tylko **dyktatura może uzdrowić moralne życie w Grecji.**

—oo—

DYPLOMATYCZNA KONTRABANDA.

Berlin, 19. 7. (PAT.) W piwnicy domu, gdzie znajduje się międzysojusznicza komisja kontrolna, skonfiskowano **3000 butelek wina niecłonego.** Kierownik tej komisji generał **Walsh** wniósł **protest przeciwko tej konfiskacie.**

—oo—

NIEPRAWDZIWE POGŁOSKI.

Warszawa, 19. 7. (AW.) W sprawie wzmianki, jaka się ukazała w niektórych dziennikach o **rzekomych trudnościach, stawianych delegacji polskiej na zlot Sokołów w Pradze czeskiej, przez odpowiedni referat w Ministerstwie spraw zagranicznych,** wyjaśnia prezes Towarzystwa Polsko - Czechosłowackiego w Warszawie inż. Jan **Rogowicz,** iż informacje powyższe oparte są widocznie na nieporozumieniu, bowiem praca **Towarzystwa** Polsko-Czechosłowackiego, od samego początku jego istnienia spotykała się zawsze **z życzliwem i czynnem poparciem referenta spraw czechosłowackich w Ministerstwie spraw zagranicznych p. dra Jana Frylinga.**

—oo—

Wiadomości telegraficzne.

= **Poseł polski w Berlinie p. Olszowski,** wyjechał na kilkutygodniowy urlop.

= **W Wiktorji** (Kolumbja brytyjska) dało się odczuć **silne trzęsienie ziemi,** trwające przeszło godzinę. Ognisko trzęsienia ziemi znajduje się prawdopodobnie na Alasce.

= **Mary Pickford i Douglas Fairbank** opuścili dziś Warszawę, udając się do Rosji.

RED. STEED W GDYNI.

Gdańsk, 19. 7. (PAT.) W sobotę i w niedzielę ubiegłego tygodnia bawił w Gdańsku, publicysta angielski Henryk W. Steed. Po śniadaniu odbyła się wycieczka do Gdyni i Oksywji. Gdynia wywarła na p. Steedzie silne wrażenie. Nie chciał on wierzyć poprostu, że wszystko co tam widzi jest dziełem ostatnich trzech lat.

Podczas śniadania w Gdyni p. Steed w krótkiej mowie wyraził się z wielkiem uznaniem o Polsce a szczególną cześć wyraził dla Marszałka Piłsudskiego i Prezydenta Rzeczypospolitej p. Mościckiego.

Różne.

+ **Oberwanie się chmury** nastąpiło 15 b. m. nad Rabką. Woda zniszczyła park, chodniki i prace regulacyjne. Fale potoku Słonego pozrywały mostki.

+ **Ford buduje fabrykę samochodów w Polsce.** Nie we Lwowie, — lecz w okolicach Brześcia nad Bugiem założyć zamierza Ford fabrykę automobilów.

× **Maszyna piekielna na uniwersytecie.** Z Santiago donosi nowoj. „Herald", że na uniwersytecie tamtejszym nastąpił wybuch. Przypuszczają, że maszynę piekielną podłożyli studenci, niezadowoleni z zarządu uniwersytetu.

× **Coraz więcej złota.** Miesięczna produkcja złota w Transwaalu dosięga **900.000 uncyj,** wykazując stały, znaczny postęp. Daje ona stałe **zatrudnienie 206.000 miejscowym robotnikom.**

—oo—

KUPON 2

uprawniający do udziału w konkursie wiosennym „Kurjera Lwowskiego"

(na ozdobiony balkon lub okna).

Imię i nazwisko ____________________

Adres ____________________

Balkon czy okna ____________________

(podać piętro i położenie) ____________________

KRONIKA.

LIPIEC
20
WTOREK

Dziś: rzym.-kat. Czesława gr.-kat. Ftomy prep.

Jutro: rzym.-kat. Praksedy gr.-katol. Prokopija m.

REPERTUAR TEATRÓW MIEJSKICH.

TEATR WIELKI.

Wtorek, środa i czwartek o godz. 7·30 „Bitwa pod Waterloo".

TEATR NOWOŚCI.

Wtorek 20 gościnnne występy warszawskiego teatru „Qui pro Quo".

REPERTUAR TEATRU MAŁEGO:

Wtorek o 7.30 Występ J. Hryniewickiej kierowniczki plastyki w „Reducie" i W. Hendrichównej artystki opery i Adama Ludwiga

CO GRAJĄ DZISIAJ W KINIE:

Apollo: „Wampirzyca".
Chimera: „Złote Łoże".
Palace: „Siostrzyczka z Paryża".

—oo—

Lwowskie Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych (Gmach Miejskiego Muzeum Przemysłowego). X-ta WYSTAWA FOTOGRAFJI ARTYSTYCZNEJ, oraz zbiorowa wystawa dzieł Dra Henryka **Mikolascha**.

—oo—

—**Teatr Wielki** powtarza dziś i jutro: **„Bitwę pod Waterloo"**, komedję M. **Lengyel'a,** która swym niezrównanym komizmem i przepysznym humorem, oraz wyborną grą artystów, zdobyła powszechny aplauz i uznanie i codzień ściąga do teatru **liczne rzesze publiczności.** — W roli Militty **Marco,** uroczej diwy filmowej, wystąpi dziś po raz pierwszy na scenie lwowskiej, młoda, utalentowana artystka, **Marja Szadurska.** Rzecz przygotowana znakomicie przez reżysera p. **Dobrzańskiego.**

— **„Moralność przedewszystkiem", tryskająca złotym humorem, wyborna trzyaktowa krotochwila Ignacego Nikorowicza,** — z której próby są już w pełnym toku — ukaże się na scenie Wielkiego Teatru z końcem bieżącego tygodnia, **w reprezentacji pierwszorzędnych sił artystycznych naszego dramatu** pod niezawodną reżyserją p. **Żyteckiego.** Premjera tej oryginalnej nowości **polskiego ulubionego autora budzi w mieście powszechne zaciekawienie.**

— **Teatr Nowości.** Codzienne występy najlepszego warszawskiego Teatru artystyczno - literackiego: **„Qui pro Quo".**

Dziś we wtorek i jutro we środę, po raz ostatni **pierwszy program, obejmujący dowcipną rewię: „Rączka w rączkę"** z udziałem najwybitniejszych sił dramatycznych, wokalnych i tanecznych.

— **Z Teatru Małego.** Wczorajszy **Wieczór tańca i pieśni,** wypadł **nader interesująco** dzięki współudziałowi tak wybitnych sił artystycznych, jak Hryniewicka, Hendrichówna i Ludwig. Najciekawsze są produkcje plastyczne p. **Hryniewickiej,** której wdzięk ruchów, poz malowniczych, wielkie poczucie dla rytmiki, treści muzycznej granego utworu, oraz nader korzystne warunki urody **zajmują bez przerwy.** Szczegółowo, oraz o dużym sukcesie art. śpiewaków **pp. Hendrichówny** i dyr. **Ludwiga** napiszemy jutro. Cała produkcja odznaczała się **wysokim poziomem artystycznym. Grd.**

— **Wymiana biletów zdawkowych Banku Polskiego** z roku 1919 w odcinkach po 1, 2 i 5 złotych kończy się 31 sierpnia 1926. Posiadacze którym nieopłaci się staranie o taką wymianę zechcą ofiarować je Komitetowi restauracji wykupionych budynków pokościelnych św. Agnieszki w Krakowie ul. Bożego Ciała 26, czem przysłużą się do zbożnego dzieła, bowiem w budynkach tych umieszczony zostanie zakład poprawczy **dla zaniedbanej młodzieży.**

OD ADMINISTRACJI.

Wszelkie kwoty pod adresem Administracji „Kurjera Lwowskiego" przesyłać należy przekazami pocztowemi lub na numer P. K. O.

153.215.

—oo—

Dlaczego?

Lwów, 19 lipca.

Przy pl. Marjackim magistrat umieścił swego czasu 12 lamp łukowych, jedno- i dwuramiennych, które razem mogą dać światło **blisko dwudziestu lamp.** Prawdziwie po europejsku! Ale **cóż,** kiedy **wieczorem** świeci się cztery, czasem nawet i pięć **łukowych** lamp, podczas gdy **reszta jest nieużywana,** chyba **raz lub dwa razy na rok, z okazji** jakichś nadzwyczajnych uroczystości narodowych. I wtedy nawet nie wszystkie się świecą.

Czy nie lepiej tych kilka nieużywanych lamp łukowych przenieść, **w odpowiedniej ilości, na inne główne ulice** (np. Akademicką, Kopernika, Leona Sapiehy albo nawet Gródecką) **lub place?** Przez wzgląd na nędzne oświetlenie gazowe, te **nieczynne** lampy łukowe znajdą tu lepsze zastosowanie i nadadzą miastu wygląd **bardziej europejski,** a świetnemu magistratowi król stoł. **m.** Lwowa więcej chwały.

Z czterech rzędów latarń gazowych **przy ul. Akademickiej** zredukować dwa, w ich miejsce dać 4 lub 5 lamp łukowych, a uzyskamy w ten sposób **wspaniały widok wielkomiejski.** Zresztą w większych miastach europejskich, światło **elektryczne** coraz bardziej rugује staroświeckie oświetlenie gazowe, które okazało się droższe i mniej wydajnem od elektrycznego. Niechaj i Lwów idzie **za przykładem Europy!**

—oo—

— **Ostatni „Wieczór Tańca i Pieśni".** Wielki sukces wczorajszego wieczoru skłonił Dyr. „Reduty" do powtórzenia dziś tego oryginalnego i artystycznego programu. Tańce przy akompanjamencie instrumentów perkusyjnych, ilustracje taneczne pieśni ludowych, wywołały zachwyt publiczności. Niezmiernie oryginalnie wypadły improwizacje taneczne J. Hryniewickiej na tle improwizacji muzycznych znanego kompozytora E. Dziewulskiego. Wieczór ten był rzetelnym sukcesem artystów „Reduty". Wtorkowe przedstawienie jest nieodwołalne ostatnie.

— **Na poczcie lwawskiej coś się psuje.** Do niedawna doręczano w poniedziałek rano pocztę z dwóch dni już o godz. 8 a od długiego czasu czekać się musi na tę pocztę do godziny 10 i później. Opóźnianie to poczty jest zupełnie nie usprawiedliwione.

— **Pielgrzymka do Hodowicy** Bractwo katedralne św. Trójcy, przy kościele katedralnym, wychodzi w niedzielę dnia 25 lipca br. z procesją do Hodowicy. Pielgrzymka wyrusza z katedry o godz. 6 rano wraca o 8 wieczór. Zapraszamy pobożnych chrześcijan o wzięcie udziału z nami. Wszelkich informacji udziela się w zakrystji przy katedrze. W razie gdyby pogoda nie sprzyjała, pielgrzymka odbędzie się w następną niedzielę.

—oo—

Czy to możliwe?

Warszawa. (Tel. wł.). **„Głos Prawdy"** donosi z Katowic, że wielkie oburzenie i zaniepokojenie wywołała tam pogłoska, że **Korfanty ma powrócić jako delegat Rządu do Skarbofermu i banku „Banque de Silesie".** W sprawie tej wyjechać ma delegacja do Warszawy celem przedstawienia Rządowi konsekwencji, jakie wywołać mogłaby nominacja ta na Górnym Śląsku.

—oo—

Z targu.

Lwów, 20 lipca

Ceny nabiału: 1 l mleka 30—40 gr., litra śmietany 1·40—2 zł., 1 kg. masła 5—6.50 zł., sera 1·20—1·60 zł.

Jarzyny: 1 kg młodych ziemn. 10—12 gr. kalarepa po 3—5 gr. główka, wiązka marchewki 5 gr, pietruszki 5 gr., kalafiory po 25—50 gr, 1 l. groszku 60—80 gr., sałata po 6—12 gr.

Owoce: 1 kg czereśni 60 gr — 2 zł., wiśni 1.20—2 zł., moreli 4 zł, 1 l. borówek 30—40 gr., porzeczek 70—1 zł. malin 1.50—2 zł.

—oo—

— **Z karty żałobnej.** We Lwowie zmarł artysta rzeźbiarz Julian Bełtowski, emeryt. profesor Szkoły Przemysłowej. Pogrzeb dziś we wtorek o godzinie 4 popołudniu z krypty kościoła OO. Bernardynów.

—oo—

Co się stało w mieście?

— **Zimna kąpiel dla ochłody.** W niedzielę około godziny 3, podczas zabawy na Świtezi przy ul. Issakowicza, wpadł do stawu podchmielony Antoni **Horomiak,** robotnik zamieszkały przy ul. Sadownickiej 40. Pijanego kąpielowca wyciągnięto natychmiast z wody, po chwili zaś silne **kurcze powaliły go na ziemię.** — Pogotowie ratunkowe odwiozło Horomiaka do szpitala powszechnego.

— **Usiłowane samobójstwo.** Chana **Eisenberg** (Zamarstynów, Wązka 6), żona szewca w zamiarze samobójczym wskoczyła do studni. Zauważył to mąż jej, który przy pomocy drabiny desperatkę wyciągnął z wody i zaniósł do mieszkania. Powodem rozpaczliwego kroku, **zniechęcenie do życia, wskutek długotrwałej choroby.**

— **Topielec w stawie, obok rogatki Zielonej.** Wczoraj popołudniu wyłowiono w stawie obok rogatki Zielonej **topielca.** Dochodzenia prowadzi I. Komisarjat P. P.

— **Zamiast lekarstwa — trucizna.** Helena **Zemel,** 18 letnia słuchaczka filozofji (Serbska 4) wskutek nieostrożności, zamiast **walerjany napiła się morfiny.** Zawezwane pogotowie odwiozło ją w **groźnym stanie do szpitala.**

— **Kradzież biżuterii** Hermanowi **Schwarzowi,** urzędnikowi asekuracyjnemu (Rejtana 6) skradli nieznani złodzieje po włamaniu się **biżuterię wartości 2.500 zł.**

—oo—

Kurjer Radjowy

PROGRAM RADJOKONCERTÓW na dziś.

Warszawa (480). Godz. 20.30; Koncert orkiestry filharmonicznej poświęcony muzyce słowiańskiej. — Godz. 19. Odczyt p. Fularskiego: „Polacy w Argentynie".

Berlin (504). Godz. 21. Od Offenbacha do Lehara — wieczór operetkowy.

Królewiec (463). Godz. 20.10. Wieczór rozmaitości.

Lipsk (452). Godz. 20. Koncert symfoniczny — utwory Haydna, Mozarta i Schuberta.

Stuttgart (446). Godz. 20. „Czarodziej pułku" — opera kameralna Offenbacha.

Praga (368). Godz. 20.02. Koncert orkiestry.

Berno morawskie (521). Godz. 19. Wieczór arji i pieśni.

Wiedeń (531). Godz. 20. Wieczór wiedeński.

Daventry (1.600). Godz. 20. Dookoła świata — wieczór koncertowy. —

Aparaty 3, 4, 5 i 8-lampowe najlepszej jakości i w cenach najniższe, do nabycia w firmie: „Kinofot" — Lwów, ul. Trzeciego Maja 11 A.

GŁOŚNIKI.

W krajach europejskich **nieznaczna tylko ilość radjoodbiorców posiada głośniki.** W Stanach Zjednoczonych natomiast zastosowanie głośników jest bardzo rozpowszechnione. Przyczyny tej różnicy są natury ściśle gospodarczej. Istnieje typ głośnika, rozpowszechniony w Europie, który w połączeniu ze wzmacniaczem, gwarantuje doskonały odbiór, jest jednak bardzo drogi, a zatem mało dostępny. W bogatych Stanach Zjednoczonych przeszkoda ta — wysoki koszt — niema znaczenia.

21 NOWYCH STACJI NADAWCZYCH W ROSJI.

Wszechrosyjska konferencja dla rozpowszechniania radja w Rosji uchwaliła budowę **15 nowych radjostacji w Rosji Centralnej i 6 w poszczególnych republikach.**

Popierajcie cele Towarzystwa Szkoły Ludowej.

—oo—

Kurjer ekonomiczny.

GIEŁDA LWOWSKA.

Podobnie, jak ubiegłego tygodnia, ruch w akcjach ożywiony z powodu licznych zleceń zarówno kupna, jak i sprzedaży. W szczególności interesowano się: Chodorowem (skąpe zaofiarowanie), **Gazoliną** (duży popyt przy dostatecznej podaży), **Siersza Górniczą** (osłabiła się lekko), Niemojowskim i Tespami. Kursa kształtowały się dla wszystkich prawie papierów **zwyżkowo.** Chciano nadto płacić za: Lokomotywy 0.82, za Ćmielów 0.14.

W akcjach bankowych i handlowych tranzakcji nie zawierano.

Tendencja chwiejno - zwyżkowa.
Usposobienie ożywione.
Dolar 9.20.

OBROTY PRYWATNE.

Wczoraj tendencja lekko - zwyżkowa. Obrót słaby.

Dolary amerykańskie 9.20 — 9.22; dolary kanadyjskie 9.12 — 9.15; korony czeskie 0.27 — 0.28; leje 0.04 i pół — 0.04 i trzy czwarte; franki franc. 0.22 — 0.23; franki szwajc. 1.74 — 1.76; funty szterl. 43.50 — 44.

Złoto: 20 kor. 40 — 41; 20 frank. 37.50 — 38; 20 mrk. 43 — 44; 10 rb. 46.50 — 47.50.

Srebro: kor. austr. 0.74 — 0.78; 5 kor. austr. 3.95 — 4.20; flor. austr. 2 — 2.10; ruble 3.16 — 3.36; kop. za rub. 1.58 — 1.68.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Bardzo obfita podaż przy minimalnym popycie. Wobec czego ceny silnie zniżkowe. Zainteresowanie dla rzepaku ozimego i koniczyny białej. Tendencja wybitnie zwyżkowa. Usposobienie bardzo słabe.

Pszenica biała 28 i pół — 29 i pół; pszenica czerwona 31 i jedna czw.— 32 i jedna czw.; żyto 20 — 20 i pół; jęczmień przemiałowy 24.75; owies 25 i trzy czwarte — 26 i trzy czwarte; owies dworski 28; rzepak ozimy 64 — 64 i pół.

Ceny szacunkowe bez transakcji

KURJER SPORTOWY.

POGOŃ-LECHJA 4:3 (4:1).

Pogoń zaczęła powyższe zawody stosunkiem 1:0, bramką strzeloną w dniu 3 b. m. przez dra **Garbienia.** — W niedzielę do 85-minutowej dogrywki wystąpiła Pogoń bez **Garbienia i Szabakiewicza,** których zastąpili dobrze **Urich i Senze.** W pierwszej połowie przewaga ładnie grającej Pogoni, której po strzeleniu 3 bramek przez Senzego w 5 min., Uricha w 28 i Fichtla w 34 min. przepowiadano **wysoko cyfrowe zwycięstwo.** Przepowiednia ta się jednak nie ziściła i mało brakowało, aby ofiarnie i ładnie grająca we wszystkich linjach **Lechja nie uzyskała** wyniku **remisowego. Prawie** wszyscy gracze **Pogoni w drugiej** połowie zawiedli, szczególnie **Lachowicz, Fichtel, Bacz i Wacek Kuchar** — inni prawdopodobnie z powodu przemęczenia grą sobotnią z TKS-em. Bramki dla Lechji strzelili: **Wichura** w 15 i 56 m. oraz Czudżak w 71 min. gry. Rogów 4:3 dla Pogoni. Publiczności około 3.000. Sędziował b. dobrze **p. Markus.**

T. K. S. - Hasmonea 2:1 (0:0).

T. K. S. wystąpił do powyższych zawodów z **Leśniewskim** w miejsce Konieczki **Br. Hasmonea z Boritzem i Hochem II.** w miejsce **Birnbacha i Hocha I.** T. K. S. wygrał te zawody z powodu zmiany taktyki, jaką zastosował w zawodach sobotnich z Pogonią. W pierwszej połowie grał T. K. S. słabo, dopiero po przerwie pokazał ładną i celową grę, osiągając zasłużone zwycięstwo **nad** więcej kłócącą się jak grającą Hasmoneą. Bramki dla TKS-u uzyskuje **Gimowski** w 54 i **Słogowski** w 70 min. gry. Dla Hasmonei **strzela** honorową bramkę w 82 m. **Steuermann** z podania **Redlera.** Sędziował dobrze p. por. **Szyba.**

Jutrzenka - 40 p. p. 3:2 (1:1). Sędzia p. Seemann.

Amatorzy - Rapid 1:1 (1:1). Sędzia związkowy nie zjawił się?

Warszawa. Legja - Barkochba 6:1 (2:1), **Skra -Gwiazda 6:3 (3:2).**

Katowice. I. F. C. - Ł. K. S. (Łódź) **4:0 (3:0). „Ruch“-„Pogoń“ 3:0.** Ruch zdobył mistrzostwo Górnego Śląska.

Łódź. Łódź - Poznań 3:1 (2:0).

Kraków. **Wisła - Jutrzenka o mistrzostwo 3:0 (0:0).**

Sztokholm. Szwecja — Włochy 5:1 (3:1).

Praga. Z powodu zwycięstwa drużyny **Vrsovice na Slavia 2:1** mistrzem Czechosłowacji została Sparta.

LEKKOATLETYKA.

Lwów. Bieg na 1.500 m. o plakietę dra **Dybowskiego,** wygrał **Sawaryn** (Pogoń) w czasie 4:16,5 przed Kawą (Czarni) 4:16,7, bijąc **rekord okręgowy,** ustalony przez Latawca w roku 1912, w czasie 4:16,9.

ZAWODY PŁYWACKIE.

Lwów. Zawody pływackie, urządzone staraniem Lw. Zw. pł. dały następujące wyniki:

50 m. junjorzy — start. 9. 1) Bober (AZS) 42.6.

50 m. senjorzy — 1) Ignatowicz (AZS) 38.4.

400 m. styl dowolny. — 1) Grzeczkowski (AZS) 8.22 min.

Sztafeta 5×50. — Pogoń 3:29.6.

Warszawa. 400 m. st. dow. 1) Matysiak (AZS) 6.48.3 **rekord Polski** pobity o 6.7 sek.

100 m. na wznak: 1) Tratt (Polonja) 1:43.6.

100 m. st. dow.: 1) Kuncewicz — (WKW) 1:17.2.

400 m. dla pań st. dow.: 1) Trattowa (P) 8:32.

100 m. dla pań st. dow. 1) Trattowa (P) 1:49.

200 m. po 2 przedbieg. 1) Kotkowski (AZS) 3:29,1.

200 m. dla pań st. klas. 1) Getlerówna (Makkabi) 4:31.6.

Sztafeta 5×50. 1) Polonja 3:24.

Sztafeta 5×50 dla pań. 1) Makkabi 5:35,4.

Skoki dla pań. 1) Tyrmundówna (Makk.).

Skoki dla panów. 1) Heskin (Makk.).

W ogólnej klasyfikacji uzyskała Makkabi o dwa punkty więcej od AZS.

ZAWODY W PIŁCE WODNEJ O MISTRZOSTWO LWOWA.

AZS - HASMONEA 3:0 (1:0) — Pogoń - Czarni 4:0 (3:0).

ZAWODY W PIŁCE RĘCZNEJ.

Pogoń - Dror 11:11 (6:6). Pogoń w składzie rezerwowym. Sędziował **p. Strzelecki.**

KOLARSTWO.

Paryż. Dziś ukończył się tu bieg kolarski dookoła Francji: **„Tour de France“,** w którym **zwyc. Bysse** (Belgja) w czasie 224 godz. 58 min. 28 sek. przed Frantzem (Luksemburg) 226 g. 20:50.

HIPPIKA.

Zawody konne o mistrzostwo armji zakończyły się zwycięstwem 5-go p. ul., który zdobył mistrz. **drużynowe.** Mistrzostwo jednostkowe zdobył **por. Ertman** z 5-go p. ul. Nagrodę Prezydenta Rzplitej zdobył pułk. **Zahorski na „Zorzy“.**

TENIS.

Sztokholm. Zawody tenisowe o puhar **Davisa** zakończyły się zwycięstwem **Francji nad Szwecją** w stosunku 5:3.

SPRAWA ZAWODOSTWA WE LWOWIE.

„Chwila“ w telefonie własnym z Krakowa donosi, że Zarząd PZPN. wybrał komisję w składzie pp.: major **Esman,** dr. **Szatkowski** i **A. Obrubański,** celem zbadania całego materjału w sprawie zawodostwa we Lwowie w związku z wniesionemi odwołaniami i wygotowania odpowiednich wniosków na plenum zarządu PZPN.

Zawody Warta - T. K. S. o puhar P. Z. P. N. zostaną powtórzone w myśl decyzji PKS. i PZPN. 25 b. m. w Poznaniu.

NADESŁANE.

MIEJSKI TEATR WIELKI

Początek przedstawień o godz. 7·30

Wtorek 20 lipca 1926.

Bitwa pod Waterloo

komedja w 4 aktach M. Lengyela.

Przekład Zuzanny Raiskiej.

OSOBY:

Mister Green	E. Fertner
Róża, jego żona	Z. Dobrzańska
Remberger, dyrektor wytwórni filmowej „Świat“	W. Zabielski
Militta Marco, diva filmowa	M. Szczęsna
Michał Michajłow, aktor filmowy	W. Surzyński
Mister Red, prezes wytwórni „Red Film“	J. Dobrzański
Thurszczy	S. Milski
Vegh, reżyser filmowy	W. Brochwicz
Hudaczek, aktor filmowy	T. Przystawski
König, operator	S. Czaszka
Panna Ada	W. Hakowska
Portjer hotelowy	S. Lochman
Radajer, ajent filmowy	M. Bielecki
Vörös, dziennikarz	Z. Reiski
Fillipo, sekretarz Rady	H. Czaki
Meisel, pomocnik reżysera	A. Leszczyc

—oo—

TEATR NOWOŚCI.

Wtorek 20 lipca 1926.

Gościnne występy warszawskiego Teatru „Qui pro Quo“.

—oo—

Lwowianie jadący do Warszawy i Łodzi!

Żądajcie tam wszędzie piwa lwowskiego

Zróbcie sobie węzełek abyście nie zapomnieli. 2310

Żarówki oszczędnościowe

oraz wszelkie materjały elektrotechniczne poleca znana firma

K. POMPACH

w nowo utworzonym lokalu przy ulicy Batorego 26. (Gmach Premier) Ceny bez konkurencji. 2088

ZAKŁADY GRAFICZNE

A. HEGEDUS

Sp. z ogr. odpow.

LWÓW, ul. Sw. MICHAŁA 4.

(boczna Kościuszki).

wykonują pierwszorzędnie: AKCJE, ETYKIETY, SYGNATURY, PAPIERY WARTOŚCIOWE, PLAKATY, REKLAMY, NUTY, DYPLOMY, nadto WYROBY LITOGRAFICZNE **TŁOCZONE**, oraz wszelkie roboty w zakres **ARTYSTYCZNEJ LITOGRAFJI** W CHODZĄCE.

TELEFON: 19-14.

Najtańsze podróże wakacyjne

ORGANIZUJE

„Bibljoteka Groszowa"

Do bieguna Północnego z Amundsenem . . 95 gr.

Przez Syberję z bohaterami Verne'a . . . 95 „

Do Meksyku!

Wkrótce wyjdzie tom głośnych opowiadań **Blasco Ibaneza.**

Do Kanady!

Jedna z najbliższych nowości „Bibljoteki" będzie książka znakomitego nowelisty, **C. G. Robertsa.**

Ostenda, Brügesl wybrzeże morza Śródziemnego są barwnem tłem powieści **A. Bennetta** „Zabawy miljonera".

Abonujcie „Bibljotekę Groszową". **Co tydzień zajmująca książka.** Dalekie kraje, barwne opisy, przygody, zdarzenia, obyczaje, w ujęciu najlepszych pisarzy.

Dwutygodnik „n H P" — nowele, humoreski, podróże (H. G. Wells, Roberts, Auburtin, Somerset Maugham).

Tygodniowe dodatki dla młodzieży — bajki, powieści. Razem — złotych 9·95 kwartalnie!

„BIBLJOTEKA GROSZOWA" Moniuszki 11.

DRUKARNIA POLSKA

Lwów

ul. Chorążczyzny 17.

Tel. 29-19,

doskonale wyposażona

wykonywa wszelkie prace w zakres drukarstwa wchodzące

szybko, starannie i tanio!

Każda z Pań, która zechce mieć ładną cerę, pozbyć się piegów, zmarszczek, wągrów i defektów skóry, używać powinna krem **„MUZA"** Już po kilku dniach nikną piegi, pryszcze, wągry i zmarszczki. Każdemu kto przyszle swój dokładny adres wraz z wycinkiem tego ogłoszenia, wyślemy pocztą za zaliczeniem tylko zł. 7.50 komplet, składający się z kremu „MUZA" i flakonu wody liljowej. Krem „MUZA" uznany przez największe powagi świata, jako ostatni wynalazek w dziedzinie kosmetyki, opatentowany i zatwierdzony przez władze za Nr. 442. — Zamówienia prosimy adresować: **Mag. farm. Z. Ossowski i S-ka Gab. kosm. „Lot" Warszawa, Wolska 10.** Kto raz spróbuje innego używać nie będzie. 2302

Cukier Boimów 1 — Cukier Boimów 1
Cukier Boimów 1 — Cukier Boimów 1
Cukier Boimów 1 — Cukier Boimów 1

GOSPOSIE!

rozpoczął się sezon smażenia konfitur

Sklep Boimów 1.

posiada na składzie oprócz wszystkich gatunków cukru — specjalny zapas głów cukrowych od 2·50 kgr. wagi w górę.

Na żądanie telefoniczne Nr. 48·31 dostarczamy do domów.

Cukier Boimów 1 (×13)

Cukier Boimów 1 — Cukier Boimów 1
Cukier Boimów 1 — Cukier Boimów 1
Cukier Boimów 1 — Cukier Boimów 1 2178

NA RATY! Tanio i solidnie NA RATY!

wykonuje wszelkie prace w zakres budownictwa wchodzące:

odnawlania, rekonstrukcje domów jak i nowe budowle

DOMINIK WUCHOWICZ

architekta — konc. budowniczy

LWOW UL. ZYBLIKIEWICZA L. 17

Kosztorysy bezpłatnie. 2311

USUWA POT I NIEMIŁA WOŃ

RĄK, NÓG i PACH

Ucz się w nauce Twa przyszłość.

1. Chcesz uzyskać cenzus nauki z klasy 4, 6. 8 gimn. (potrzebny do awansu lub stabilizacji) 2. Pragniesz posiąść ogólną wiedzę niezbędną w pracy i życiu (prosp. III). 3. Chcesz nauczyć się szybko języka angielskiego, niemieckiego lub francuskiego (prosp. II). wpłsz się zaraz na: 2335

Powszechne Kursa Korespondencyjne „MATURA" Kraków, Karmelicka 35, parter.

Uczą PP. Profesorowie szkół średnich i Docenci Uniw. Próbne lekcje na 8 dni, po nadesłaniu zł. 3 (w znaczkach). Wpisy do 1 sierpnia br. Informacje i prospekta bezpłatnie. Na odpowiedź znaczki. 2335

„DEWAJTIS"

Najlepszą naturalną mineralną wodę stołową

wysyła 2283

Zarząd dóbr Pacyków p. Stanisławów.

Kupno i sprzedaż.

PONCZOCHY Żyrardowskie poleca GABRYEL ŻYWCZAK Kilińskiego 1. 2292

MORELE ZALESZCZYCKIE najlepszego gatunku wysyła w 5-kilogramowych koszykach franco za zaliczką po 17 zł. Wigdor Nussbrauch Zaleszczyki. 2265

FORTEPIANY i PIANINA KUPUJE GOTOWKĄ Kaim Kopernika 16. 2315

MORELE **(Abricosy)** 1-a sorta wyborowe **wielkie** wysyła w 5-kilowych koszykach franco za zaliczką zł. 17. A. Wenkert exp. owoców Zaleszczyki. 2249

DŁUGI jedno i dwuskibowe różnych typów, tryjery Heida okazyjnie i na dogodnych warunkach poleca M. Steinhaus Lwów Gródecka 10 a. 2336

MORELE (aprykozy) codziennie świeżo rwane wyborowe I-a w koszykach 5 kg. zł. 17.— Pomidory 10 kg w koszykach zł. 14·— franko za zaliczką wysyła A. Wenkert export owoców Zaleszczyki. 2327

CZARNY fortepian sprzedam. Chorążczyzna 5 parter. 2332

FORTEPIANY, pianina, fisharmonie za różne ceny pierwszorzędnych fabryk, używane zawsze na składzie. Sprzedaje, kupuje, zamienia za gotówkę. Hanak Pańska 21 2236

Nauka i wychowanie.

MATEMATYKI, fizyki, geometrji wykreślnej, francuskiego niemieckiego, rysunków uczą profesorowie gimn. Egzamina, **poprawki**. Lekcje we **Lwowie** lub **w Zimnej Wodzie**. Zgł.: Batorego 34. IV (czwarte) piętro od 9-11.

BEZPŁATNIE listownie wyucza stenografji wszystkich Instytut Stenograficzny, Warszawa, Krucza 26. 2083

SZKOŁA MUZYCZNA Marji Łazowskiej (ul. Leona Sapiechy l. 15.) Przyjmuje zgłoszenia na czas wakacji codziennie od godz. 4-6-tej

Różne.

ARTYSTYCZNA pracownia abażurów, Pańska 6. poleca się. 2218

PENSJONAT LETNI dla chłopców i dziewcząt przyjmuje zgłoszenia. **„KISTRYNÓWKA"** Pryski powiat Kosów obok Kołomyji. 2233

STARANNIE i tanio przepisuje na maszynie. Zgłoszenia do adm. „Kurjera Lw." pod „Szybkość". 1334-5

Mieszkania.

W KARPATACH w willi wśród lasów do wynajęcia pokoje z utrzymaniem, 640 metrów nad poziom. Stacja, lekarz w miejscu. Zgłoszenia willa „Ada" Rozłucz poczta Jesienica Zamkowa. 2322

Kupię kopalniaki

8000 szt. 1.70 m 11/13 cm.
2000 „ 3 m 17/19 „
1000 „ 3.50 20/22 „

oferty proszę wnosić z podaniem ceny loco stacja załadowcza i loco stacja Łaziska (G. Śl.). Zgłoszenia pod „Kopalniaki" do Administr. „Kurjera Lwowskiego". 2231

Ceny ogłoszeń: Za wiersz milimetrowy: Zwyczajny za tekstem 12 gr. Nadesłane i nekrologja 30 gr. Na pierwszej kolumnie 50 gr. Przed kroniką i w rubryce „Repertuar" 40 gr. Po kronice, komunikaty 36 gr. Dział ekonomiczny 40 gr. Drobne ogłoszenia za każdy wyraz 6 gr. Kupno sprzedaż 8 gr. Matrymonialne 12 gr. Poszukujący pracy 2 gr. Na kolumnie tekstowej paski i inseraty po 36 gr. Ogłoszenia zagraniczne o 50% drożej.

Nakładem Nowej Polskiej Spółki Wydawniczej Sp. z ogr. odp. Odpowiedzialny redaktor: Tadeusz Stroiński,
Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Z drukarni Polskiej we Lwowie, Chorążczyzna 17, Tel. 29-19.